บทที่ 2
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสำคัญต่อผู้ประกอบธุรกิจและผู้ลงทุนโดยเป็นแหล่งระดมทุนที่สำคัญของธุรกิจโดยทำหน้าที่เป็นกลไกระหว่างธุรกิจที่ต้องการระดมทุนเพื่อสร้างหรือขยายธุรกิจกับผู้ที่ต้องการลงทุนในธุรกิจที่มีความสามารถในการดำเนินงานอย่างยั่งยืนสำหรับผู้ลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบทบาทเป็นแหล่งเงินออมโดยผู้ลงทุนมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการในบริษัทจดทะเบียน ซึ่งจะมีโอกาสได้รับเงินปันผลและกำไรจากส่วนต่างราคาหลักทรัพย์การอธิบายตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะอธิบายถึง (1) ประวัติและความเป็นมา (2) ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (3) ประเภทและกลุ่มอุตสาหกรรมของหลักทรัพย์จดทะเบียน และ (4) ความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. ประวัติและความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การอธิบายตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะแยกอธิบายเป็น 9 หัวข้อคือ การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน บทบาทของตลาดหลักทรัพย์ ลักษณะการดำเนินงานโครงสร้างของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภาพรวมการประกอบธุรกิจตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประโยชน์ของตลาดหลักทรัพย์ในการพัฒนาเศรษฐกิจประโยชน์ของการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนทั่วไป และ ความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนทั่วไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของตลาดทุนของประเทศไทยที่มีจุดเริ่มต้นจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) เพื่อรองรับการเติบโตและส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ได้เสนอให้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก โดยเน้นให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งระดมเงินทุน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ พัฒนาการของตลาดทุนของไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ยุค

เริ่มจาก "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" (Bangkok Stock Exchange) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน และยุคต่อมาคือ "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" (The Securities Exchange of Thailand)

การจัดตั้งตลาดหุ้นของไทยเริ่มขึ้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2505 ในรูปห้างหุ้นส่วนจำกัด และในปีต่อมาได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดและเปลี่ยนชื่อเป็น "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" อย่างไรก็ตาม ตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ได้รับความสนใจจากผู้ลงทุนมากนัก ทำให้มูลค่าการซื้อขายค่อนข้างต่ำเพียง 160 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2511 และ 114 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2512 ในปี พ.ศ. 2513 การซื้อขายมีปริมาณลดลงเป็น 46 ล้านบาทและลดลงเหลือ 28 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2514 จนในที่สุดตลาดหุ้นกรุงเทพต้องปิดกิจการลง สาเหตุที่ตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ กอปรกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องตลาดทุน

แม้ว่าตลาดหุ้นกรุงเทพจะไม่ประสบความสำเร็จ แต่แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์อย่างเป็นระบบและได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการนั้น ยังได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอันมาก ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 จึงได้เสนอแผนการจัดตั้งตลาดทุนดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกและมาตรการสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เหมาะสมในปี พ.ศ. 2512 รัฐบาลได้ทำการว่าจ้างศาสตราจารย์ซิดนีย์ เอ็ม รอบบิ้นส์ ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาช่องทางการพัฒนาตลาดทุนไทยในเวลาต่อมา

ในปี พ.ศ. 2515 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทโดยการแก้ไข ประกาศคณะปฏิวัติ ที่ 58 เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจ การค้า ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำกับดูแล การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรม หลังจาก นั้นในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์ให้มีศูนย์กลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศ รวมถึงการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนในตลาดทุนได้ ในปี พ.ศ. 2518 รูปแบบทางกฎหมายต่างๆ ได้รับการปรับแก้ให้เหมาะสม และในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เปิดทำการซื้อขายอย่างเป็นทางการครั้งแรกและต่อมาได้ทำการเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษจาก “The Securities Exchange of Thailand” เป็น "The Stock Exchange of Thailand" (SET) เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2534

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีวิสัยทัศน์คือ “เพิ่มพลังให้ธุรกิจและผู้ลงทุน ด้วยความโดดเด่นในการตอบสนองโอกาสทางการเงิน” และมีพันธกิจ 4 ด้านดังนี้ (1) พันธกิจด้านลูกค้าและสถาบันตัวกลางเพื่อขยายฐานบริษัทจดทะเบียนและผู้ลงทุนด้วยความสามารถในการ

ตอบสนองความต้องการทางการเงิน และสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันตัวกลางเพื่อให้เติบโตและประสบความสำเร็จไปด้วยกัน (2) พันธกิจด้านผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายเพื่อสร้างคุณค่าและตอบสนองโอกาสทางการเงินแก่ธุรกิจและผู้ลงทุนกลุ่มต่างๆ (3) พันธกิจด้านการปฏิบัติการ เพื่อปฏิบัติงานโดยไม่ผิดพลาดตามมาตรฐานสากลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความยืดหยุ่น และความเชื่อมโยงกับตลาดทุนโลกและ (4) พันธกิจด้านบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อส่งเสริมให้พนักงานทำงานอย่างเต็มศักยภาพและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสร้างความเป็นเลิศในการตอบสนองโอกาสทางการเงินแก่ธุรกิจและผู้ลงทุน

1.2 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยแบ่งประเภทของตลาดออกเป็น 2 ประเภท คือตลาดแรกและตลาดรอง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุนแสดงได้ในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

ที่มา: www.set.or.th

คณะกรรมการ ก.ล.ต. ทำหน้าที่กำกับและดูแลตลาดแรก โดยบริษัทใดที่ต้องการออกหลักทรัพย์ใหม่เสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรกหรือเสนอขายหลักทรัพย์อื่นๆ แก่ประชาชนต้อง

ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. และดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะต้องตรวจสอบสถานะทางการเงินและการดำเนินงานของบริษัทนั้นก่อนที่จะอนุมัติให้บริษัททำการออกหลักทรัพย์ขายแก่ประชาชนได้ หลังจากการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก หลักทรัพย์จะสามารถทำการซื้อขายในตลาดรองได้ก็ต่อเมื่อผู้ออกหลักทรัพย์นั้นได้ยื่นคำขอและได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

1.3 บทบาทของตลาดหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1.3.1 ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการพัฒนาระบบต่างๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์

1.3.2 ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 การดำเนินธุรกิจอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

1.4 ลักษณะการดำเนินงาน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518 ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 การดำเนินงานหลักของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียนและดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อขายหลักทรัพย์และการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ การเผยแพร่ข้อมูลและการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุนส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ

1.5 โครงสร้างของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 11 คน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) ประกอบด้วย (1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. จำนวนไม่เกิน 5 คน (2) บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งจากบริษัทสมาชิก จำนวนไม่เกิน 5 คน (3) ผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ 1 คน โดยได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการตามข้อ (1) และ (2) โดยวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่มิใช่ผู้จัดการทั้ง 10 คนนี้ ให้ดำรงตำแหน่งครั้งละ 2 ปี และเมื่อครบกำหนดอาจได้รับการแต่งตั้ง

หรือเลือกตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ สำหรับผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์มีวาระอยู่ในตำแหน่งครั้งละไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งเป็นผู้กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับต่างๆ ที่ทำให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปอย่างมีระเบียบ อย่างไรก็ตามการกำหนดหรือการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบต่างๆ ต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมบริษัทสมาชิกหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. ในการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์ ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ไปดำเนินการให้บรรลุสำเร็จตามนโยบาย โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการเสนอร่างระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์พิจารณา ฝ่ายบริหารมีผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้รับผิดชอบต่อคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์มีหน้าที่บริหารกิจการของตลาดหลักทรัพย์ตามนโยบายที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์กำหนด

1.6 ภาพรวมการประกอบธุรกิจตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดำเนินธุรกิจประเภทตราสารทุนเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยอย่างครบวงจร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) โดยประกอบด้วยธุรกิจหลักตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ดังต่อไปนี้

1.6.1 ธุรกิจตราสารทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการซื้อขายตราสารทุนและตราสารหนี้ ที่มุ่งเน้นให้หลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายมีสภาพคล่องโดยรับจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนจากผู้ลงทุน และผู้ลงทุนมีตลาดรองสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนรับจดทะเบียนตราสารอื่น เช่น ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrants) ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Derivative Warrants) กองทุนอีทีเอฟ (Exchange Traded Fund) และตราสารหนี้ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่กำกับดูแลการซื้อขายของผู้ลงทุนและกำกับดูแลบริษัทสมาชิกให้ตลาดมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพเพื่อสะท้อนราคาที่แท้จริงของหลักทรัพย์ รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลของหลักทรัพย์จดทะเบียนต่อผู้ลงทุนให้เป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และทันเวลารวมทั้งเป็นศูนย์กลางการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ โดยทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี กล่าวคือ เป็นคู่สัญญาและรับประกันการชำระราคาและส่งมอบ (Central Counterparty, CCP) ในทุกรายการซื้อขายที่เกิดขึ้นในตลาด หากสมาชิกฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามสัญญา สำนักหักบัญชีจะเป็นผู้รับผิดชอบ

โดยจ่ายชำระราคาหรือส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับคู่สัญญาแทน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่ทำให้ความเสี่ยงของคู่สัญญา (Counterparty Risk) จากการซื้อขายในตลาดลดลง

อนึ่ง สำนักหักบัญชียังให้บริการชำระราคาสำหรับการซื้อขายตราสารหนี้ที่เกิดขึ้นนอกตลาดด้วย อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรับฝากหลักทรัพย์ไว้ในระบบไร้ใบหลักทรัพย์ทั้งตราสารทุนและตราสารหนี้ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยให้บริการรับฝากหลักทรัพย์ ถอนหลักทรัพย์ โอนหลักทรัพย์ จำนำ และเพิกถอนจำนำหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ลงทุนสามารถทำรายการเหล่านี้ผ่านบริษัทสมาชิกผู้ฝากหลักทรัพย์ รวมทั้งทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนการถือครองหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนต่างชาติที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้เป็นไปตามกฎและข้อบังคับของทางการที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 ธุรกิจตราสารอนุพันธ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้พัฒนาและจัดให้มีการซื้อขายตราสารอนุพันธ์ที่อ้างอิงหลักทรัพย์และสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ดัชนีหลักทรัพย์หุ้นสามัญ ทองคำ โลหะเงิน น้ำมัน สกุลเงิน อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น โดยทำหน้าที่กำกับดูแลการซื้อขายของผู้ลงทุนและกำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์สมาชิกให้ตลาดมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังเป็นศูนย์กลางการชำระราคารายการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ด้วย

1.6.3 ธุรกิจบริการเทคโนโลยี นอกจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่สำคัญข้างต้นแล้ว ยังให้บริการระบบการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ (Front Office Service Bureau, FSB) ระบบ Internet Trading และระบบปฏิบัติการ หลังการซื้อขายหลักทรัพย์ (Back Office Service Bureau, BSB) แก่บริษัทเพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและลดระยะเวลาในการพัฒนาสินค้าและบริการให้แก่บริษัทสมาชิก ในปัจจุบันบริษัทสมาชิกได้เลือกใช้บริการดังกล่าวอย่างน้อย 1 บริการของธุรกิจบริการเทคโนโลยีรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลการซื้อขายที่เกิดขึ้น และข้อมูลหลักทรัพย์จดทะเบียนเพื่อให้ผู้ลงทุนใช้ตัดสินใจลงทุน

1.6.4 ธุรกิจบริการงานนายทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ดูแลและรักษาข้อมูลหลักทรัพย์ และจัดทำทะเบียนผู้ถือหลักทรัพย์ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ บริหารข้อมูลสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น เชื่อมโยงกับระบบงานรับฝากหลักทรัพย์ นอกจากนี้ ยังมีระบบการเก็บรักษารวบรวมและประมวลผลข้อมูลในทะเบียนหลักทรัพย์ มีระบบห้องมั่นคงเพื่อจัดเก็บใบหลักทรัพย์และเอกสารสิทธิให้ปลอดภัยนอกจากนั้นยังให้บริการนายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนที่ทำหน้าที่บริหารกองทุนให้แก่นายจ้างที่จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอีกด้วย

1.6.5 งานพัฒนาตลาดทุนระยะยาว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการพัฒนาตลาดทุนในระยะยาว เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของตลาดทุนไทยและธุรกิจไทย

ทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ผู้ลงทุน ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการและบุคลากรในตลาดทุนการยกระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความสามารถของการปฏิบัติงานด้านนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนตลอดจนการผลิตผลงานวิจัยและสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนเพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ปฏิบัติจริงนอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังเป็นสมาชิกของสภาธุรกิจตลาดทุนไทย (Federation of Thai Capital Market Organizations, FETCO) ซึ่งเป็นตัวแทนองค์กรในตลาดทุนไทยที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อผลักดันมาตรการและนโยบายที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดทุนไทยในระยะยาว

1.7 ประโยชน์ของตลาดหลักทรัพย์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ การก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของไทยโดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.7.1 ประโยชน์ต่อการจัดสรรเงินออมและการลงทุนในระยะยาว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญในตลาดทุนและตลาดการเงินไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ และเป็นกลไกหรือตัวกลางในการระดมเงินออมหรือเงินทุนส่วนเกินจากภาคครัวเรือนมาจัดสรรสู่ภาคการผลิตที่ต้องการเงินทุน ทำให้การออมและการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีเงินออมมีแรงจูงใจในการออมและมีทางเลือกในการออมและการลงทุนเพิ่มมากขึ้น เมื่อเงินออมเข้าสู่ระบบการเงินผ่านกลไกตลาดทุนมากขึ้น ก็จะมีช่องทางและโอกาสในการระดมทุนระยะยาวในตลาดทุนเพิ่มขึ้นด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรหรือเงินออมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจและระบบเศรษฐกิจโดยตรง

1.7.2 ประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างทางการเงินของธุรกิจ การระดมเงินทุนจากตลาดทุนโดยผ่านตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนของธุรกิจต่างๆ นอกเหนือจากการกู้เงินจากสถาบันการเงินโดยทั่วไป ทำให้กิจการนั้นสามารถระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อใช้ในการลงทุนและดำเนินธุรกิจได้ตามที่ต้องการ โดยไม่ต้องมีภาระจากดอกเบี้ยเงินกู้และสัดส่วนหนี้ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับส่วนของเจ้าของ

1.7.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ การที่บริษัทจดทะเบียนสามารถระดมทุนผ่านตลาดทุนโดยการออกหลักทรัพย์และเสนอขายต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปนั้น ถือเป็นโอกาสสำหรับผู้ลงทุนหรือผู้มีเงินออมที่จะได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่างๆ ที่เสนอขายหลักทรัพย์ดังกล่าว

1.7.4 ช่วยขยายฐานภาษีของรัฐบาล เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นกิจการที่มีการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานและโปร่งใส มีระบบบัญชีที่ดี รวมทั้งมีการจัดทำงบการเงินและรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐาน และ

มีการเปิดเผยข้อมูลไปยังผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่งข้อมูลและรายงานทางการเงินดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในการวิเคราะห์การลงทุนและเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทในการวิเคราะห์การลงทุนและติดตามฐานะทางการเงินของธุรกิจแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอีกด้วย โดยเป็นข้อมูลฐานภาษีที่ถูกต้องและจะช่วยให้การจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างสะดวก ถูกต้องและครบถ้วน

1.7.5 ช่วยลดภาระหนี้ต่างประเทศ การนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อต้องการระดมทุนนับเป็นการระดมเงินทุนผ่านตลาดทุนในประเทศเพื่อธุรกิจภายในประเทศ เงินทุนที่บริษัทจดทะเบียนต่างๆ ระดมมาได้นั้น จะถูกใช้ไปในกระบวนการดำเนินธุรกิจที่เกิดขึ้นในประเทศเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในธุรกิจประเภทใหม่หรือขยายกิจการ ดังนั้นตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยตอบสนองความต้องการเงินทุนของธุรกิจภายในประเทศซึ่งนอกจากจากจะลดความต้องการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินภายในประเทศแล้ว ยังช่วยลดความต้องการกู้ยืมเงินตราจากต่างประเทศได้อีกด้วย

1.7.6 เป็นดัชนีชี้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นทั้งแหล่งระดมทุนและแหล่งลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่สนใจของธุรกิจที่ต้องการเงินทุนและผู้ที่มีเงินออมที่ต้องการจะลงทุนรวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการระดมเงินทุนและจัดสรรเงินทุนระยะยาวให้แก่ภาคธุรกิจต่างๆ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ดังนั้นสภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในขณะนั้นๆ จึงมีความสำคัญและสัมพันธ์กับทิศทางและแนวโน้มของพัฒนาการทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกลไกตลาดทุนในขณะนั้นจะสะท้อนถึงความต้องการเพื่อการลงทุนของภาคการผลิตและความเชื่อมั่นของผู้ลงทุน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการและภาวะของตลาดหลักทรัพย์ฯเป็นดัชนีชี้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญประการหนึ่ง

1.8 ประโยชน์ของการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนทั่วไป การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นแหล่งเงินออมที่สำคัญสำหรับผู้ลงทุน โดยผู้ลงทุนได้รับประโยชน์ต่อไปนี้

1.8.1 การลงทุนในหลักทรัพย์ทำให้ผู้ลงทุนมีโอกาสได้รับผลตอบแทน ทั้งในรูปของเงินปันผล (Dividend) ซึ่งเกิดจากการที่บริษัทนำกำไรสุทธิจากการดำเนินกิจการมาจ่ายให้แก่ผู้ถือครองหลักทรัพย์ และ กำไรจากส่วนต่างราคาหลักทรัพย์ (Capital Gain) ที่เกิดจากการที่ผู้ลงทุนขายหลักทรัพย์ได้ในราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อมา นอกจากนี้ ยังอาจมีผลตอบแทนในลักษณะอื่นๆ ที่บริษัทจัดสรรให้แก่ผู้ถือครองหลักทรัพย์ ได้แก่ สิทธิในการจองซื้อหลักทรัพย์ออกใหม่ (Subscription Right) โดยกรณีที่บริษัทต้องการออกหลักทรัพย์เพื่อเพิ่มทุน บริษัทจะให้สิทธิแก่ผู้ถือหลักทรัพย์เดิมในการซื้อหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ก่อนบุคคลภายนอกตามราคาที่กำหนด ซึ่งการให้สิทธิเช่นนี้เป็นการ

ปกป้องผู้ถือหลักทรัพย์กลุ่มเดิม ไม่ให้สัดส่วนความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุมกิจการลดน้อยลง เมื่อมีจำนวนหลักทรัพย์ออกจำหน่ายมากขึ้น

1.8.2 การลงทุนในหลักทรัพย์ทำให้ผู้ลงทุนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ การลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทใดก็ตาม มีผลให้ผู้ลงทุนที่ถือหลักทรัพย์มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของบริษัทนั้นๆ ตามสัดส่วนของหลักทรัพย์ที่ถือต่อหลักทรัพย์ที่บริษัทออกจำหน่ายทั้งสิ้น โดยผู้ลงทุนสามารถใช้สิทธิดังกล่าวในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อลงคะแนนเสียงในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญๆ ของบริษัท เช่น เมื่อบริษัทจะเพิ่มทุน จ่ายเงินปันผล และควบรวมกิจการ เป็นต้น

1.8.3 การลงทุนในหลักทรัพย์ทำให้ผู้ลงทุนมีสภาพคล่องเมื่อต้องการเปลี่ยนเป็นเงินสด หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงกว่าสินทรัพย์ถาวรอื่นๆ เช่น บ้านหรือที่ดิน เนื่องจากมีตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้ผู้ลงทุนสามารถซื้อขายหลักทรัพย์หรือเปลี่ยนมือในการถือหลักทรัพย์ได้อย่างสะดวกและคล่องตัว โดยผู้ลงทุนไม่จำเป็นต้องรู้จักกับผู้ที่ต้องการจะซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ซึ่งสิ่งสำคัญในการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายก็คือ ราคาซื้อขายที่ทั้งสองฝ่ายต่างพึงพอใจ มีการส่งมอบค่าหลักทรัพย์ และโอนความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ตรงตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม หลักทรัพย์ของแต่ละบริษัทอาจมีสภาพคล่องที่แตกต่างกัน โดยหลักทรัพย์บางบริษัทที่ได้รับความสนใจจากผู้ลงทุนอาจมีสภาพคล่องที่ดี ในขณะที่หลักทรัพย์ของบางบริษัทที่ไม่ค่อยมีผู้สนใจ ก็อาจจะหาผู้ซื้อผู้ขายได้ยากกว่า

1.9 ความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนทั่วไป ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ในรูปของเงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์จะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำนั้น ขึ้นอยู่กับผลประกอบการของบริษัท ภาวะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้งสถานการณ์การซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ หากภาวะเศรษฐกิจขยายตัวดี และบริษัทมีผลประกอบการที่ดี ผู้ลงทุนย่อมมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ในทางตรงข้าม หากภาวะเศรษฐกิจซบเซาและบริษัทมีผลกำไรลดลง ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับก็มีแนวโน้มที่จะลดลงเช่นกัน

ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงมีความเสี่ยงในเรื่องความไม่แน่นอนของอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ กล่าวคือ ผู้ลงทุนอาจขายหลักทรัพย์ได้ในราคาที่ต่ำกว่าที่คาดหวัง หรือบริษัทอาจจ่ายเงินปันผลในระดับต่ำหรือไม่จ่ายเงินปันผลเลย ซึ่งการที่ผู้ลงทุนได้รับอัตราผลตอบแทนต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง มีสาเหตุจากการที่กระแสเงินสดรับสุทธิของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์มีความไม่แน่นอน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนต่อผลตอบแทนของผู้ถือหลักทรัพย์ของบริษัทนั้นด้วย

สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดรับสุทธิของกิจการ ได้แก่ ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business Risk) และความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) ของบริษัทผู้ออก

หลักทรัพย์นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในหลักทรัพย์อีกหลายด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.9.1 ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากลักษณะของธุรกิจนั้นๆ เช่น ประเภทธุรกิจ โครงสร้างรายได้ และค่าใช้จ่ายของกิจการ เป็นต้น ทั้งนี้ปัจจัยที่มากระทบต่อการดำเนินธุรกิจของกิจการอาจเป็นปัจจัยมหภาค (Macro Factors) เช่น การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน ภาวะเงินเฟ้อ และค่าแรงงาน ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนผลิตสูงขึ้น รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี การเมือง และกฎระเบียบต่างๆ แต่ธุรกิจจะได้รับผลกระทบรุนแรงหรือไม่ ขึ้นกับปัจจัยจุลภาค (Micro Factors) ภายในกิจการด้วย เช่น บางกิจการมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจำนวนมาก ผลที่ตามมาคือ กิจการนั้นมีรายการค่าเสื่อมราคา ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่จำนวนมาก ในทางตรงกันข้าม หากกิจการมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรน้อย รายการค่าเสื่อมราคาซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ก็จะน้อยตามไปด้วย ซึ่งการที่กิจการมีต้นทุนคงที่จำนวนมาก เมื่อยอดขายไม่เป็นไปตามที่คาด แต่ภาระค่าใช้จ่ายยังคงที่เท่าเดิมก็จะทำให้กำไรของกิจการติดลบอย่างมากในปีที่ยอดขายลดลง ส่งผลให้ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนลดลงไปด้วย

1.9.2 ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการที่กิจการสร้างภาระผูกพันทางการเงินไว้ เช่น การก่อหนี้ ถ้ากิจการใดมีการก่อหนี้จำนวนมาก กิจการนั้นก็จะมีภาระการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่จำนวนมาก หากกิจการไม่สามารถทำกำไรได้ตามเป้าที่วางไว้ กำไรของกิจการก็จะไม่เพียงพอที่จะจ่ายดอกเบี้ยได้ เมื่อกิจการไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยตามภาระผูกพันได้ ก็ทำให้บริษัทมีความเสี่ยงที่อาจจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้

1.9.3 ความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่อง (Liquidity Risk) การลงทุนในหลักทรัพย์บางบริษัทมีความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่อง เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ที่ลงทุนเป็นเงินสดได้ในเวลาที่รวดเร็วโดยไม่ขาดทุนเนื่องจากหลักทรัพย์นั้นมีการหมุนเวียนในตลาดรองน้อย

1.9.4 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงิน (Interest Rates Risk) การที่ระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินเปลี่ยนแปลงผันผวนจะกระทบต่อระดับอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สูงขึ้น ทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสในเงินลงทุนมีระดับสูงขึ้น หากผู้ลงทุนคาดหวังอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้นจึงต้องการจ่ายเงินซื้อหลักทรัพย์ ในราคาต่ำลง ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของระดับอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปอาจส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ลดลง

1.9.5 ความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Risk) โดยเงินเฟ้อเป็นภาวการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากระดับเงินเฟ้อสูง จะส่งผลให้เงินที่

ถือครองสามารถนำไปซื้อสินค้าและบริการได้น้อยลง ดังนั้น หากกล่าวว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับในรูปตัวเงินเท่ากับ 6% ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อเท่ากับ 2% แสดงว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจริงหลังจากหักด้วยอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่ประมาณ 4%ในภาวะที่อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจะลดลง ซึ่งการลงทุนในหลักทรัพย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อได้ แต่การที่ราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีการจ่ายเงินปันผลตามผลประกอบการ จึงเป็นที่เชื่อกันว่าการลงทุนในหลักทรัพย์จะช่วยป้องกันความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อได้ดีกว่าการฝากเงินกับธนาคารซึ่งให้ผลตอบแทนคงที่

2. ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) เป็นดัชนีที่สะท้อนการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ทั้งหมด (Composite Index) เป็นดัชนีที่คำนวณแบบถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าตลาด (Market Capitalization Weight) โดยใช้หุ้นสามัญจดทะเบียนทุกตัวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (รวมหน่วยลงทุนของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์) แต่ไม่รวมถึงหลักทรัพย์ที่ถูกขึ้นเครื่องหมาย SP เกิน 1 ปีในการคำนวณ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) โดยมีสูตรการคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

$$\text{SET Index} = \frac{\text{มูลค่าตลาดรวมวันปัจจุบัน (Current Market Value)} \times 100}{\text{มูลค่าตลาดรวมวันฐาน (Base Market Value)}}$$

ทั้งนี้มีค่าดัชนีเริ่มต้นเท่ากับ 100 จุด ณ วันฐานวันที่ 30 เมษายน 2518

เนื่องจากดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นดัชนีที่คำนวณแบบถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าตลาด ซึ่งคำนวณจากผลรวมระหว่างราคาหลักทรัพย์คูณกับจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน เพราะฉะนั้นปัจจัยสำคัญที่จะกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์ก็คือ การเปลี่ยนแปลงของราคาและจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน ดังนั้นเพื่อให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์สะท้อนการเปลี่ยนแปลงด้านราคาเพียงอย่างเดียวจึงต้องตัดผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนด้วยการปรับฐานการคำนวณเพื่อขจัดผลกระทบนั้นๆ โดยตลาดหลักทรัพย์จะดำเนินการปรับฐานการคำนวณดัชนี ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้หลักทรัพย์จดทะเบียนเข้าใหม่ (New Listing) หลักทรัพย์เพิกถอนจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน (Delisting) การเพิ่มทุนจดทะเบียน (Capital Increase) การลดทุนจดทะเบียน (Capital Decrease) การย้ายตลาด (Market Change) การเพิ่มและตัดหลักทรัพย์

ใดๆ จากการคำนวณดัชนี (Include and Exclude) ทั้งนี้การย้ายกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) หรือหมวดธุรกิจ (Sector) จะปรับเฉพาะฐานการคำนวณ Industry Group Index หรือ Sectorial Index เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อ SET Index แต่อย่างใด

3. ประเภทและกลุ่มอุตสาหกรรมของหลักทรัพย์จดทะเบียน

จากข้อมูล ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2556 มีจำนวนบริษัทจดทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น 490 บริษัท ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน 1,142 หลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556) ประกอบด้วย หุ้นสามัญ (รวมกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์) จำนวน 538 หลักทรัพย์ หุ้นบุริมสิทธิ 9 หลักทรัพย์ ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrants) 77 หลักทรัพย์ ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (DW) 500 หลักทรัพย์ กองทุน Exchange Traded Fund (ETF) 16 กองทุน และหน่วยลงทุน 2 กองทุน รวมมูลค่าหลักทรัพย์ทั้งตลาด 11,496,765.17 ล้านบาทหาก พิจารณาข้อมูลในภาพที่ 2.2 พบว่าตลาดหลักทรัพย์ได้เติบโตอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ณ วันที่ 1 กันยายน 2536 หลักทรัพย์ทั้งตลาดมีมูลค่าต่ำกว่า 5 แสนล้านบาท

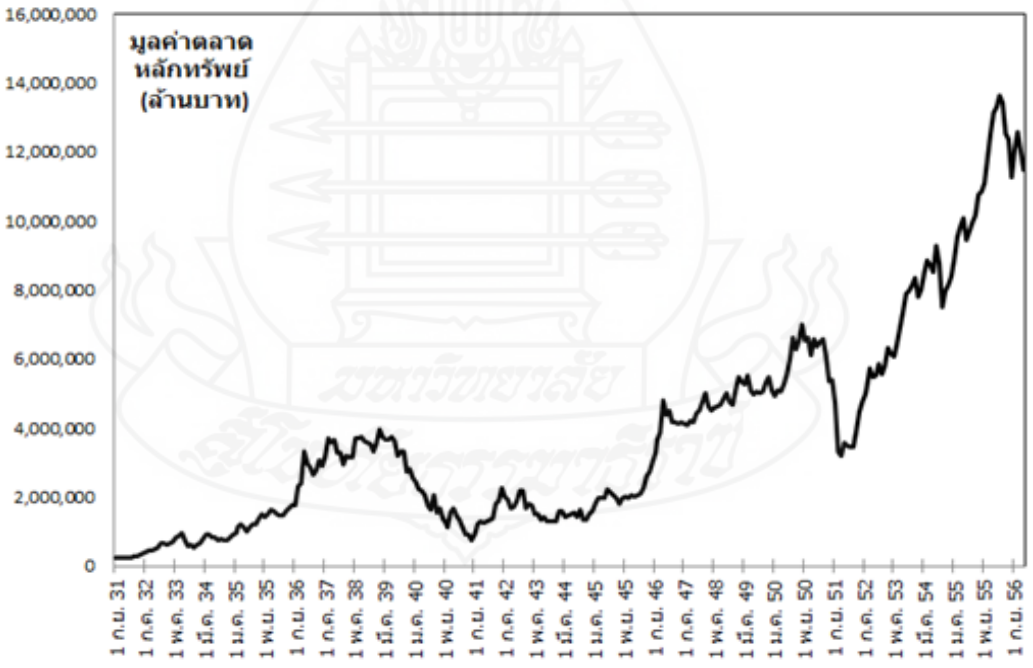

ภาพที่ 2.2 มูลค่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่มา: www.set.or.th

นอกจากดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถูกคำนวณจากราคาหุ้นสามัญของทุกๆ บริษัทจดทะเบียนแล้ว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังได้สร้างดัชนีราคารายกลุ่มอุตสาหกรรม

(Industry Group Index) 8 กลุ่ม และ ดัชนีราคารายหมวดธุรกิจ (Sector Index) 28 หมวดทั้งนี้ดัชนีราคารายกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่ใช้สะท้อนการเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมเดียวกันส่วนดัชนีราคาหมวดธุรกิจเป็นดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่ใช้สะท้อนการเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ที่มีพื้นฐานเดียวกันจากข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจคือหมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดอาหารและเครื่องดื่ม

3.2 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย 3 หมวดธุรกิจคือหมวดแฟชั่นหมวดของใช้ในครัวเรือนและสำนักงานและหมวดของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์

3.3 กลุ่มธุรกิจการเงิน ประกอบด้วย 3 หมวดธุรกิจคือหมวดธนาคารหมวดเงินทุนและหลักทรัพย์และหมวดประกันภัยและประกันชีวิต

3.4 กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 6 หมวดธุรกิจคือหมวดยานยนต์หมวดวัสดุ-อุตสาหกรรมและเครื่องจักรหมวดบรรจุภัณฑ์หมวดกระดาษและวัสดุการพิมพ์หมวดปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์และหมวดเหล็ก

3.5 ลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ประกอบด้วย 4 หมวดธุรกิจคือหมวดวัสดุก่อสร้างหมวดบริการรับเหมาก่อสร้างหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และหมวดกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

3.6 กลุ่มทรัพยากร ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจคือหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคและหมวดเหมืองแร่

3.7 กลุ่มบริการ ประกอบด้วย 6 หมวดธุรกิจคือหมวดพาณิชย์หมวดสื่อและสิ่งพิมพ์หมวดการแพทย์หมวดการท่องเที่ยวและสันทนาการหมวดบริการเฉพาะกิจและหมวดขนส่งและโลจิสติกส์

3.8 กลุ่มเทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจคือหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และหมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความผันผวนของการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์และดัชนีตลาดหลักทรัพย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตราบเท่าที่การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมยังดำรงอยู่ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนทั้ง

ทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ทัศนคติ มุมมอง ตลอดจนอารมณ์ของผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ยังมีส่วนผลักดันให้เกิดการตอบสนองต่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันภายใต้สถานการณ์ที่ต่างๆ เมื่อกล่าวถึงความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยแล้ว สามารถพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าสถิติต่างๆ เช่น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น การวิเคราะห์ดังกล่าวจะได้แสดงไว้ในผลการวิจัยต่อไปอย่างไรก็ตาม ความเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหลักทรัพย์ย่อมเป็นผลสะท้อนจากเหตุการณ์และข่าวสารที่เข้ามากระทบราคาและมูลค่าการซื้อขาย นับตั้งแต่เปิดทำการซื้อขายในปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ได้มีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อระดับดัชนีและสภาวการณ์ซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ไทยเป็นจำนวนมาก โดยจะยกตัวอย่างที่สำคัญจากข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556) ดังต่อไปนี้

วันที่ 30 เมษายน 2518 เป็นวันเปิดตลาดครั้งแรกที่ศูนย์การค้าสยาม มีบริษัทจดทะเบียนจำนวน 8 บริษัท บริษัทรับอนุญาต 3 บริษัท มีหลักทรัพย์เข้ามาซื้อขายรวม 14 หลักทรัพย์ และมีหลักทรัพย์ภาครัฐบาล 2 หลักทรัพย์ รวมทั้งสิ้น 16 หลักทรัพย์ การซื้อขายในวันแรกมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1.98 ล้านบาท

วันที่ 17 มีนาคม 2519 ดัชนีทำจุดต่ำสุดที่ 76.43 นับเป็นจุดต่ำที่สุดที่เป็นประวัติการณ์เนื่องมาจากการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในช่วงนั้น

วันที่ 7 สิงหาคม 2522 เกิดวิกฤตการณ์ราชาเงินทุน บริษัทราชาเงินทุนถูกเพิกถอนใบอนุญาต ทำให้ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว

วันที่ 19 ตุลาคม 2530 เป็นวันจันทร์ทมิฬ (Black Monday) ดัชนี Dow Jones ลดต่ำลงอย่างรวดเร็วกว่า 509.32 จุดภายในวันเดียว เป็นผลให้ตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลกปรับตัวลง ตลาด Hang Seng ในฮ่องกง ปรับลดลงกว่า 420.81 จุด และมีผลถึงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ผู้ลงทุนหมดความเชื่อมั่นจนมีการสั่งขายหลักทรัพย์เป็นจำนวนมากจากระดับดัชนีเริ่มต้นที่ 459.01 จุด ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ได้ลดลง 13 จุดภายในวันแรกก่อนที่วันต่อมาจะลดลง 36.64 จุด และลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาเกือบ 2 เดือน โดยในวันที่ 11 ธันวาคม 2530 ดัชนีอยู่ที่ระดับ 243.97 จุด

วันที่ 2 สิงหาคม 2533 เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ที่ระดับ 1,129.36 จุด ได้ลดลง 14.42 จุดภายในวันแรก ก่อนที่วันต่อมาจะลดลงกว่า 44.26 จุด และลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 4 เดือน โดยในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2533 ดัชนีอยู่ที่ระดับ 544.3 จุด

วันที่ 4 มกราคม 2537 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ได้สร้างจุดสูงที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยปิดที่ระดับ 1,753.73 จุด

วันที่ 22 มกราคม 2540 ดัชนีตลาดต่ำสุดในรอบ 7 ปี โดยอยู่ที่ระดับ 357.13 จุด

วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 รัฐบาลไทยได้ประกาศลอยตัวค่าเงินบาท นับเป็นจุดเริ่มของวิกฤตการณ์ทางการเงินในทวีปเอเชีย

วันที่ 27 ตุลาคม 2540 เป็นวันจันทร์ทมิฬครั้งที่สอง ดัชนี Dow Jones ลดต่ำลงอย่างรวดเร็วกว่า 554.26 จุดภายในวันเดียว ส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลกปรับตัวลดลงทั่วโลกดัชนีตลาด Hang Seng ตกลงกว่า 6% ส่วนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปรับตัวลง 3.1%

วันที่ 4 กันยายน 2541 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ได้สร้างจุดต่ำที่สุดในรอบ 11 ปี โดยอยู่ที่ระดับ 207.31 จุด

วันที่ 23 มกราคม 2549 มูลค่าการซื้อขาย ณ สิ้นวันอยู่ที่ 94,062.04 ล้านบาท เป็นมูลค่าการซื้อขายที่สูงเป็นอันดับที่ 2 ของประวัติศาสตร์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้เป็นมูลค่าการซื้อขายหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กว่า 57,058.10 ล้านบาท

วันที่ 19 ธันวาคม 2549 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาตรการกันสำรอง 30% เพื่อป้องกันกันเก็งกำไรค่าเงินบาท ส่งผลให้ผู้ลงทุนต่างชาติขายหลักทรัพย์เป็นจำนวนมาก โดยดัชนีหลักทรัพย์ได้ลดลงกว่า 142.63 จุดหรือ 19.52% ซึ่งเป็นการลดลงต่ำที่สุดภายในวันเดียวที่มากที่สุดในประวัติศาสตร์ของตลาดหลักทรัพย์ ก่อนที่จะปิดตลาดที่ติดลบ 108.41 จุด หรือลดลงกว่า 14.84% และมีการใช้มาตรการ Circuit Breaker เป็นครั้งแรกของตลาดใน ณ เวลา 11.26 น. ซึ่งเป็นช่วงที่ดัชนีลดลงกว่า 74.06 หรือ 10.14%

วันที่ 19 มิถุนายน 2551 ภายหลังพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศเคลื่อนไปที่ทำเนียบรัฐบาลไทย ส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปิดที่ระดับ 742.46 ลดลง 23.28 จุด คิดเป็นการลดลง 3.04% โดยมีมูลค่าการซื้อขาย 19,624 ล้านบาท

วันที่ 10 ตุลาคม 2551 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สั่งใช้มาตรการ Circuit Breaker หยุดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นการชั่วคราว 30 นาที ตั้งแต่เวลา 14.35 น. ถึงเวลา 15.05 น. เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปรับตัวลดลงมากกว่า 10 % เป็นครั้งที่ 2 ของประเทศไทย นับตั้งแต่ วันที่ 19 ธันวาคม 2549 เป็นต้นมา และในระหว่างวัน ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เมื่อเวลา 14.35 น. อยู่ที่ 449.91 จุด ลดลง 50.08 จุด หรือลดลง 10.02 %

วันที่ 27 ตุลาคม 2551 เป็นวันจันทร์ทมิฬ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สั่งใช้มาตรการ Circuit Breaker หยุดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นการชั่วคราว 30 นาที ตั้งแต่เวลา 16.04 น. ถึงเวลา 16.34 น. เนื่องจากดัชนีตลาด ลดลงมากกว่า 10 % เป็นครั้งที่ 3 ของประเทศไทย และครั้งที่ 2 ภายในปีนี้ โดยเมื่อเวลา 16.04 น. ดัชนีลดลง 10% อยู่ที่ระดับ 389.58 จุด หรือลดลง 43.29 จุด หลังเปิดการซื้อขายอีกครั้งในรอบที่ 2 ดัชนียังคงปรับลดลงต่อเนื่อง โดยปิดตลาดช่วงบ่ายที่ระดับ 387.43 จุด ลดลง 45.44 จุด หรือลดลง 10.50 % ถือเป็นระดับดัชนีที่ต่ำที่สุดในรอบ 6 ปี

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2551 ถึง 27 พฤศจิกายน 2551 ดัชนีตลาดปรับตัวลงกว่า 10.24 หรือ 2.61% เมื่อเวลา 10.05 อยู่ที่ 381.61 ภายหลังการปิดสนามบินสุวรรณภูมิซึ่งถือว่าทำลายสถิติดัชนีต่ำสุดในรอบ 6 ปี อย่างไรก็ตามภาคบ่ายดัชนีตลาดปรับตัวขึ้น 3.24 จุด หรือ 0.83% ปิดที่ 394.82 จุด ต่อมาวันที่ 27 พฤศจิกายน ดัชนีตลาดลดลง 5.41 จุดหรือ 1.37% ภายหลังมีกระแสข่าวรัฐประหารจากการบุกยึดท่าอากาศยานในประเทศไทย

วันที่ 15 ตุลาคม 2552 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยลดลง 58.72 จุด หรือ 8.03% เวลา 14.40 น.โดยดัชนีปิดที่ 692.72 โดยลดลงกว่า 38.75 จุดหรือ 5.30% การเคลื่อนไหวของดัชนีภายในวันเดียวกันมีความผันผวนอย่างมากจากระดับสูงสุด 736.34 จุดและต่ำสุด 670.72 จุดภายในวันเดียวกันสาเหตุมาจากการปล่อยข่าวลือในตลาด

วันที่ 8 เมษายน ถึง 19 เมษายน 2553 การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ได้ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในวันทำการระหว่างวันที่ 8-19 เมษายน ลดลงกว่า 94 จุด โดยในวันที่ 8 เมษายน ลดลง 28.70 จุด และลดลงต่อเนื่องจนถึงวันที่ 19 เมษายน ซึ่งดัชนีของวันที่ 19 เมษายน 2553 ปิดที่ 726.29 จุด ลดลง 9.87 จุด ก่อนปรับตัวขึ้นได้ในวันที่ 20 เมษายน เพิ่มขึ้น 39 จุด หรือ 5.43%

วันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เกิดเหตุเผาทำลายชั้นล่างของอาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ดำเนินการได้เพียงครึ่งวันเช้า ต่อมาได้ปิดทำการในวันที่ 20 พฤษภาคม และ 21 พฤษภาคมตามลำดับทั้งนี้ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

วันที่ 21 เมษายน 2554 ดัชนีทำสถิติปิดที่ระดับ 1109.92 จุด โดยระหว่างวันปรับตัวขึ้นไปที่ 1113.63 จุด เป็นจุดสูงสุดในรอบ 15 ปี ด้วยมูลค่าการซื้อขาย 46,289.37 ล้านบาท

วันที่ 22 กันยายน 2554 ดัชนีตลาดปิดที่ระดับ 994.06 จุด ลดลง 35.53 จุด หรือเปลี่ยนแปลง -3.45% มูลค่าการซื้อขาย 29,666.09 ล้านบาท ปิดต่ำกว่า 1,000 จุด และต่ำสุดในรอบ 6 เดือน โดยปรับลงต่ำสุดที่ 993.83 เมื่อเวลาประมาณ 15.00 น. เนื่องจากผู้ลงทุนมีความกังวลในเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่กำลังถดถอยรวมถึงการแก้ไขปัญหาวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรปที่ไม่คืบหน้า

วันที่ 23 กันยายน 2554 ดัชนีตลาดปิดที่ระดับ 958.16 จุด ลดลง 32.43 จุด หรือเปลี่ยนแปลง -3.27% มูลค่าการซื้อขาย 50,108.85 ล้านบาท หลังดัชนี Dow Jones ลดลงกว่า 400 จุด เป็นผลมาจากความวิตกกังวลภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย โดยเฉพาะความผิดหวังต่อมาตรการสว็อปพันธบัตรของธนาคารกลางสหรัฐ รวมทั้งวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรปกดดันทางจิตวิทยาการลงทุน

วันที่ 26 กันยายน 2554 เป็นวันจันทร์ทมิฬครั้งที่สี่ ดัชนีตลาดปิดที่ระดับ 904.06 จุด ลดลง 54.10 จุด หรือเปลี่ยนแปลง -5.65% มูลค่าการซื้อขาย 47,630.63 ล้านบาท ระหว่างวันมีการ

ลดลงอย่างรุนแรงถึง -90.30 จุด จากความกังวลและการเทขายหลักทรัพย์ของกองทุนสถาบันในประเทศและผู้ลงทุนต่างประเทศที่ไม่ไว้ใจสถานการณ์หนี้ยุโรปโดยเฉพาะประเทศกรีซ

วันที่ 22 มีนาคม 2556 ดัชนีปิดตลาดที่ระดับ 1,478.97 จุด ลดลง 50.55 จุด หรือเปลี่ยนแปลง -3.30% ด้วยมูลค่าการซื้อขายสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ที่ 101,361.64 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าการซื้อขายสูงที่สุดนับจากวันที่ 23 มกราคม 2549 จากความกังวลทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ปัจจัยเศรษฐกิจยุโรป และอัตราค่าเงินบาทที่แข็งค่าเป็นแรงจูงใจให้ผู้ลงทุนต่างชาติขายทำกำไร

วันที่ 21 พฤษภาคม 2556 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปิดที่ระดับ 1,643.43 จุด เพิ่มขึ้น 0.03 จุด หรือเปลี่ยนแปลง +0.001% ด้วยมูลค่าการซื้อขาย 57,451.27 ล้านบาท ทำสถิติใหม่สูงสุดในรอบ 19 ปี 4 เดือน 10 วันนับจากวันที่ 11 มกราคม 2537 ที่เคยทำสถิติสูงสุดไว้ที่ 1,605.06 จุด

ในอีกมุมมองหนึ่ง ความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถอธิบายได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งดังแสดงในตารางที่ 2.1 ซึ่งแสดงร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของดัชนี SET Index รายปี โดยใช้ข้อมูล ตั้งแต่สิ้นปี พ.ศ. 2518 จนถึง พ.ศ. 2555 ในกรอบเวลา 37 ปีนี้ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวเพิ่มขึ้น 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 57 ของจำนวนปีทั้งหมด และปรับตัวลดลง 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 43 ของจำนวนปีทั้งหมด จาก 21 ปีที่ดัชนีตลาดปรับตัวขึ้น มี 3 ปีที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 100 มี 6 ปีที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 50 และมี 12 ปีที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 30 ในทางตรงกันข้าม จาก 16 ปีที่ดัชนีตลาดปรับตัวลง มีเพียง 1 ปีที่ตลาดปรับลดลงเกินกว่าร้อยละ 50 และมี 6 ปีที่ตลาดปรับลดลงเกินกว่าร้อยละ 30 จะเห็นได้ว่าดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยมีความผันผวนสูงมากทั้งทิศทางบวกและทิศทางลบโดยภาพรวมแล้วในช่วงที่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยในปีที่ปรับตัวขึ้นมีอัตราการปรับตัวขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 44.34 และในช่วงที่ดัชนีตลาดในปีที่ปรับตัวลงมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 16.22

ตารางที่ 2.1 อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ณ สิ้นปี	SET Index	อัตราการเปลี่ยนแปลง	อัตราการเปลี่ยนแปลง(%)		จำนวนปี	จำนวนปี
1975	84.07	(%)	ปีที่ปิดบวก	ปีที่ปิดลบ	ที่ปิดบวก	ที่ปิดลบ
1976	82.69	-1.64		-1.64	21 ปี	16 ปี
1977	181.58	119.59	119.59		(57%)	(43%)
1978	257.73	41.94	41.94			
1979	149.4	-42.03		-42.03		
1980	124.67	-16.55		-16.55		
1981	106.62	-14.48		-14.48		
1982	123.5	15.83	15.83			
1983	134.47	8.88	8.88			
1984	142.29	5.82	5.82			
1985	134.95	-5.16		-5.16		
1986	207.2	53.54	53.54			
1987	284.94	37.52	37.52			
1988	386.73	35.72	35.72			
1989	879.19	127.34	127.34			
1990	612.86	-30.29		-30.29		
1991	711.36	16.07	16.07			
1992	893.42	25.59	25.59			
1993	1682.85	88.36	88.36			
1994	1360.09	-19.18		-19.18		
1995	1280.81	-5.83		-5.83		
1996	831.57	-35.07		-35.07		
1997	372.69	-55.18		-55.18		
1998	355.81	-4.53		-4.53		
1999	481.92	35.44	35.44			
2000	269.19	-44.14		-44.14		
2001	303.85	12.88	12.88			
2002	356.48	17.32	17.32			
2003	772.15	116.60	116.60			
2004	668.1	-13.48		-13.48		
2005	713.73	6.83	6.83			
2006	679.84	-4.75		-4.75		
2007	858.1	26.22	26.22			
2008	449.96	-47.56		-47.56		
2009	734.54	63.25	63.25			
2010	1032.76	40.60	40.60			
2011	1025.32	-0.72		-0.72		
2012	1391.93	35.76	35.76			
		ค่าเฉลี่ย (%)	44.34	-16.22		

ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยสามารถแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับดัชนี Dow Jones ในประเทศสหรัฐอเมริกา (http://finance.yahoo.com) ซึ่งเป็นดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในประเทศที่พัฒนาแล้ว (ตารางที่ 2.2) เมื่อพิจารณาข้อมูลราคาปิดในกรอบเวลาเดียวกัน (พ.ศ. 2518 ถึง พ.ศ. 2555) ในกรอบเวลาดังกล่าวนี้ ดัชนี Dow Jones ปรับตัวเพิ่มขึ้น 27 ปี คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนปีทั้งหมด และปรับตัวลดลง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27 ของจำนวนปีทั้งหมด จาก 27 ปีที่ดัชนีตลาดปรับตัวขึ้น ไม่มีปีใดที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 100 ไม่มีปีใดที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 50 และมีเพียง 1 ปีเท่านั้นที่ตลาดปรับตัวขึ้นสูงกว่าร้อยละ 30 ในทางตรงกันข้ามจาก 10 ปีที่ดัชนีตลาดปรับตัวลง ไม่มีปีใดที่ตลาดปรับลดลงเกินกว่าร้อยละ 50 และมีเพียง 1 ปีที่ตลาดปรับลดลงเกินกว่าร้อยละ 30

ตารางที่ 2.2 อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนี Dow Jones ประเทศสหรัฐอเมริกา

ณ สิ้นปี	DJ Index	อัตราการเปลี่ยนแปลง	อัตราการเปลี่ยนแปลง(%)		จำนวนปี	จำนวนปี
1975	852.41	(%)	ปีที่ปิดบวก	ปีที่ปิดลบ	ที่ปิดบวก	ที่ปิดลบ
1976	1004.65	17.86	17.86		27 ปี	10 ปี
1977	831.17	-17.27		-17.27	(73%)	(27%)
1978	805.01	-3.15		-3.15		
1979	838.74	4.19	4.19			
1980	963.98	14.93	14.93			
1981	875	-9.23		-9.23		
1982	1046.55	19.61	19.61			
1983	1258.64	20.27	20.27			
1984	1211.57	-3.74		-3.74		
1985	1546.67	27.66	27.66			
1986	1895.95	22.58	22.58			
1987	1938.83	2.26	2.26			
1988	2168.57	11.85	11.85			
1989	2753.2	26.96	26.96			
1990	2633.66	-4.34		-4.34		
1991	3168.83	20.32	20.32			
1992	3301.11	4.17	4.17			
1993	3754.09	13.72	13.72			
1994	3834.44	2.14	2.14			
1995	5117.12	33.45	33.45			
1996	6448.27	26.01	26.01			
1997	7908.25	22.64	22.64			
1998	9181.43	16.10	16.10			
1999	11497.12	25.22	25.22			
2000	10786.85	-6.18		-6.18		
2001	10021.5	-7.10		-7.10		
2002	8341.63	-16.76		-16.76		
2003	10453.92	25.32	25.32			
2004	10783.01	3.15	3.15			
2005	10717.5	-0.61		-0.61		
2006	12463.15	16.29	16.29			
2007	13264.82	6.43	6.43			
2008	8776.39	-33.84		-33.84		
2009	10428.25	18.82	18.82			
2010	11577.51	11.02	11.02			
2011	12217.56	5.53	5.53			
2012	13104.14	7.26	7.26			
		ค่าเฉลี่ย (%)	20.27	-4.87		

โดยภาพรวมแล้วในช่วงที่ดัชนี Dow Jones ในปีที่ปรับตัวขึ้นมีอัตราการปรับตัวขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.27 และในช่วงปีที่ปรับตัวลงมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.87 โดยจะเห็นได้ว่าดัชนี Dow Jones มีความผันผวนในกรอบที่แคบกว่า SET Index ทั้งในด้านบวกและในด้านลบ ดังแสดงในภาพที่ 2.3 (SET Index) และภาพที่ 2.4 (Dow Jones) นอกจากนี้หากพิจารณาจำนวนครั้งในการเปลี่ยนเครื่องหมายจากบวก (ตลาดปรับตัวขึ้น) ไปเป็นลบ (ตลาดปรับตัวลง) หรือจากลบไปเป็นบวก พบว่า SET Index มีความผันผวนมากกว่าเช่นกัน โดยมีการเปลี่ยนเครื่องหมายทั้งหมด 19 ครั้ง ส่วนดัชนี Dow Jones มีการเปลี่ยนเครื่องหมายทั้งหมด 14 ครั้ง

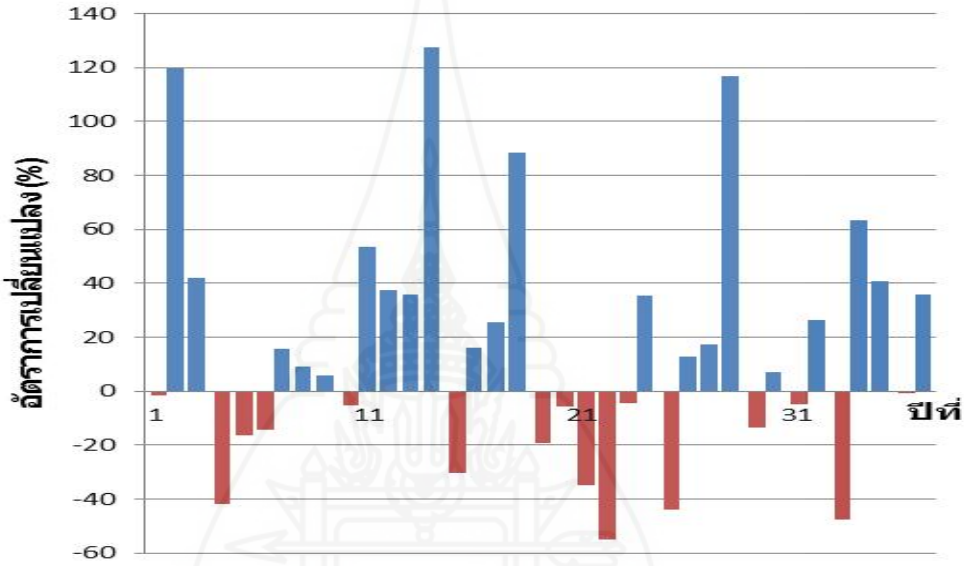

ภาพที่ 2.3 ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

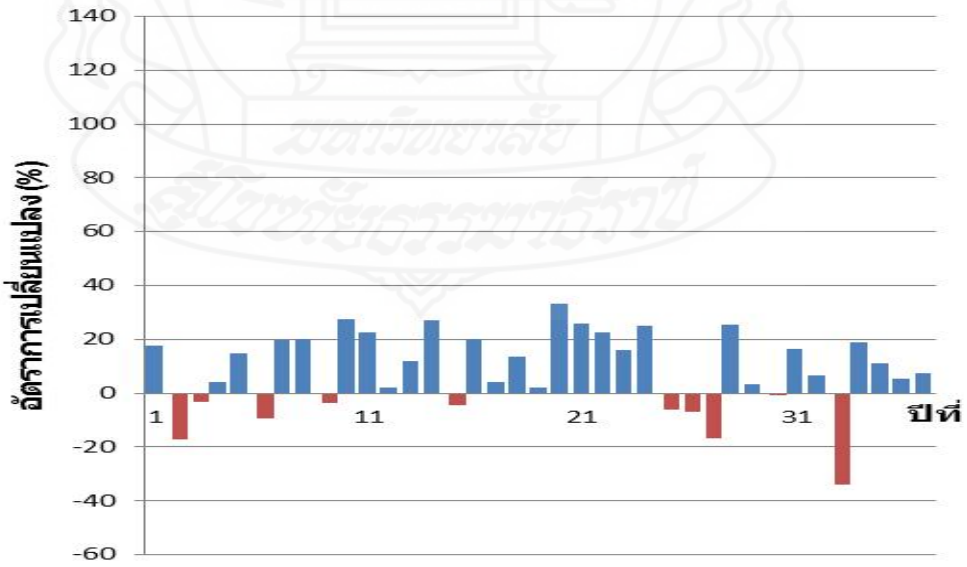

ภาพที่ 2.4 ความผันผวนของดัชนี Dow Jones ประเทศสหรัฐอเมริกา

จะเห็นได้ว่าตลาดหลักทรัพย์ไทยมีความผันผวนมากกว่าตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในด้านการเปลี่ยนทิศทางและขนาดของการเปลี่ยนแปลงทิศทางแต่ละครั้ง การเปลี่ยนแปลงทิศทางของตลาดบ่อยครั้งอาจช่วยสนับสนุนแนวคิดการจับจังหวะลงทุนเพื่อให้ผู้ลงทุนไม่เสียโอกาสในการถือครองหลักทรัพย์ในปีที่ตลาดปรับตัวขึ้น และลดความสูญเสียด้วยการหลีกเลี่ยงการถือครองหลักทรัพย์ในปีที่ตลาดปรับตัวลง อัตราการเปลี่ยนแปลงของระดับดัชนีที่มีค่ามากยังสะท้อนให้เห็นถึงผลตอบแทนในระดับสูงของการถือครองหลักทรัพย์ในปีที่ตลาดปรับตัวขึ้น และความสูญเสียอย่างรุนแรงที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในปีที่ตลาดปรับตัวลง

จากตัวอย่างของเหตุการณ์และการเปรียบเทียบข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความผันผวนของราคาและมูลค่าการซื้อขายเกิดคู่กับตลาดหลักทรัพย์ไทยมายาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดหลักทรัพย์ไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มตลาดประเทศเกิดใหม่ (Emerging Markets) ที่มีความผันผวนมากกว่าตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Markets) ความผันผวนที่เกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน ซึ่งการทำนายอนาคตว่าเหตุการณ์ต่างๆ จะเกิดขึ้นเมื่อใด และจะส่งผลกระทบต่อดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์อย่างไรนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แม้กระทั่งนักเศรษฐศาสตร์หรือนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีประสบการณ์ อีกทั้งในหลายประเด็นผู้วิเคราะห์กลับมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หากคำนึงถึงผู้ลงทุนรายย่อยที่มีความรู้ความเข้าใจ เวลา และข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จำกัด การทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างแม่นยำเพื่อการจับจังหวะลงทุนนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างเกินกำลังความสามารถ

งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการจับจังหวะลงทุน โดยพิจารณาการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์เป็นหลัก โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าราคาหลักทรัพย์ ณ เวลาใดๆ ได้สะท้อนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์นั้นไปแล้วบางส่วน ทำให้การสะท้อนข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปแบบไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์ไทยยังขาดประสิทธิภาพในระดับต่ำ ด้วยเหตุผลนี้ผู้ลงทุนในตลาดสามารถสร้างผลตอบแทนเกินปกติได้จากการใช้ข้อมูลราคาและมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์

5. บทสรุป

ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกประสานระหว่างธุรกิจที่ต้องการระดมทุนเพื่อขยายกิจการและผู้ที่ต้องการลงทุนในบริษัทที่มีผลประกอบการที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยคาดหวังเงินปันผลและส่วนต่างราคา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการดำเนินงานอย่างยาวนานกว่า 38 ปี มีโครงสร้างการกำกับดูแลภายใต้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีการดำเนินงานและมีบทบาทภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยมีคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงาน ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดำเนินธุรกิจหลักหลายประการอาทิเช่น ธุรกิจตราสารทุน ธุรกิจตราสารอนุพันธ์ และธุรกิจบริการงานนายทะเบียน เป็นต้น

การก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศหลายประการ ทั้งในด้านการระดมทุนของภาคธุรกิจ ตลอดจนการออมและการลงทุนที่ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ การปรับโครงสร้างทางการเงินของธุรกิจ การขยายฐานภาษีของรัฐบาล การลดภาระหนี้ต่างประเทศ รวมถึงเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตามการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีความเสี่ยงด้านความไม่แน่นอนของผลตอบแทน อันเนื่องมาจาก ความเสี่ยงทางธุรกิจ ความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่อง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงิน และความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อ

ความเสี่ยงดังกล่าวส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความผันผวนจากเหตุการณ์หรือข้อมูลข่าวสารที่เข้ามากระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ข้อมูลในอดีตแสดงให้เห็นว่าโดยเฉพาะดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความผันผวนมากกว่าดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดหลักทรัพย์ในประเทศพัฒนาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทิศทางของดัชนีตลาดและขนาดของการเปลี่ยนแปลงดัชนีแต่ละครั้ง ข้อมูลเหล่านี้เป็นการสนับสนุนแนวคิดในการจับจังหวะลงทุนเพื่อสร้างโอกาสในการสร้างผลตอบแทนในช่วงเวลาที่ดัชนีตลาดปรับตัวขึ้น และเพื่อหลีกเลี่ยงการขาดทุนในช่วงเวลาที่ดัชนีตลาดปรับตัวลงได้เป็นอย่างดี